॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૧ જાન્યુઆરી ૨૦૨૬ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

શ્રેણી – ૨૧

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
OPEN /REGULAR		WRITER YES/NO	
SANGH NAME		SUPARVISOR SIGN	
MAHILA MANDAL		TOTAL MARKS	

(૨૦)

પ્ર.૧ (અ) સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે લખો. **(૧૦)**

(૧) પાઠપૂર્તિ કરો. **(૪)**

૧. સંકિએ **સહસાગારે અણેસણાએ પાણ ભોયણાએ બીય ભોયણાએ** હરિય

૨. સાગ વિહિં **માહુરય વિહિં જેમણ વિહિં પાણિય વિહિં મુહવાસ વિહિં** વાહણ

(૨) પાંચમા શ્રમણસૂત્રમાં સાધુ કેવા છે? તે દર્શાવતા મૂળ પાઠ અને તેના અર્થ લખો. **(૪)**

રયહરણ ગુચ્છગ પડિગ્ગહધારા – રજોહરણ, ગુચ્છા અને પાત્રાના ધારક છે, પંચ મહવ્વય ધારા – પાંચ મહાવ્રતના ધારક છે, અટ્ઠારસ સહસ્સ સીલાંગ રહધારા – અઢાર હજાર શીલરૂપી રથના ધારક છે, અક્ખય આયાર ચરિત્તા – અક્ષત=પરિપૂર્ણ આચાર યુક્ત ચારિત્રના ધારક છે.

(૩) નીચેનામાં કયા અતિચાર લાગે? તે લખો. **(૨)**

૧. અષાઢ સુદ બીજે રાતના પહેલા પહોરે સ્વાધ્યાય કર્યો હોય. **અકાલે કઓ સજ્ઝાઓ**

૨. અખા ત્રીજના દિવસે મર્યાદાથી વધારે સોનું ખરીદ્યું હોય. **હિરણ્ણ–સુવણ્ણપ્પમાણાઈક્કમે**

૩. નોકર બિમાર હોવા છતા વધારાનું કામ કરાવ્યું હોય. **અઈભારે**

૪. બીજાની ટિકિટ પર મુસાફરી કરી હોય. **વિરુદ્ધ રજ્જાઈક્કમે**

(આ) બીજા કર્મગ્રંથના આધારે જવાબ લખો. **(૧૦)**

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. **(૫)**

૧. સત્તામાં કેટલી પ્રકૃતિ છે? **૧૪૮, ૧૫૮**

૨. સ્થાવર દ્વિકમાં કોનો સમાવેશ થાય? **સ્થાવર, સૂક્ષ્મ**

૩. ચરમ શરીરી સમકિતીને કેટલી પ્રકૃતિની સત્તા હોય? **૧૪૫, ૧૩૯**

૪. સત્તાના પ્રકાર લખો. **સંભવ સત્તા, સદ્ભાવ સત્તા**

૫. એક જ કર્મની બધી પ્રકૃતિનો ક્ષય બારમા ગુણસ્થાને થાય છે? તે પ્રકૃતિ કયા કર્મની છે?

જ્ઞાનાવરણીય, અંતરાય

(૨) નીચેની પ્રકૃતિનો સત્તા ક્યાં સુધી? સત્તા વિચ્છેદ ક્યારે? (ક્ષાયક સમકિતીને) (૫)

	સત્તા	સત્તા વિચ્છેદ
૧. અનંતાનુબંધી માયા	**ન હોય.**	
૨. નરકાયુ	**૪ થી ૭ ગુણસ્થાન સુધી**	**૭ મા ગુણસ્થાનના છેડે**
૩. પ્રચલા	**૪ થી ૧૨ ગુણ.ના દ્વિચરમ સમય સુધી**	**૧૨ મા ગુણ.ના દ્વિચરમ સમયના છેડે**
૪. શાતા વેદનીય	**૪ થી ૧૪ ગુણસ્થાન સુધી**	**૧૪ મા ગુણસ્થાન છેડે**
૫. સમકિત મોહનીય	**ન હોય.**	

(૫)

પ્ર.૨ સૂયગડાંગ સૂત્રના આધારે અયોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો.

૧. દુ:ખથી દૂર થવા માટે શેનાથી વિરત થવું (જૂઠ, **અહિંસા,** ચોરી)

૨. કોના પ્રત્યે અતિ રાગભાવ હોય છે? (વ્યક્તિ, **સંયોગો,** વસ્તુ)

૩. વૈતરણી નદીનું પાણી કેવું છે? (**તીખું,** ખારું, ગરમ)

૪. પાંચમી નરકની સ્થિતિ કેટલા સાગરની છે? (દશ, **ચૌદ,** સત્તર)

૫. નરક એ કેવું સ્થાન છે? (ત્રાસજનક, **ભયજનક,** પીડાજનક)

(૧૦)

પ્ર.૩ ઠાણાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. હેમંત ઋતુમાં કોનો સમાવેશ થાય છે? **મહા, ફાગણ.**

૨. અનુયોગી પ્રશ્ન એટલે શું? **સૂત્રાદિના અર્થ-વ્યાખ્યા સમજવા પૂછાતા પ્રશ્ન.**

૩. સાધુ શેના માટે આહાર કરતા નથી? **શરીરાદિની પુષ્ટિ માટે.**

૪. ચોથી લોકસ્થિતિ લખો. **પૃથ્વી પ્રતિષ્ઠિત ત્રસ-સ્થાવર જીવ.**

૫. ચમરચંચાના ઈન્દ્ર કોણ છે? એક શબ્દમાં લખો. **ચમરેન્દ્ર.**

૬. નિદ્રા ચિત્તને કેવું બનાવે છે? બે શબ્દમાં જવાબ લખો. **ચંચળ, ભ્રાંત.**

૭. સ્વપ્નાન્તિક પ્રતિક્રમણ એટલે શું? **દુ:સ્વપ્નાદિ જોયા પછી પ્રથમ શ્રમણસૂત્રથી કરવામાં આવતું પ્રતિ.**

૮. આત્મવાનનું મુખ્ય ધ્યેય શું છે? **આત્મસાધના.**

૯. ત્રીજું અસંભવિત કાર્ય કયું છે? **એક સમયમાં બે ભાષા બોલવાનું.**

૧૦. વિશિષ્ટ લબ્ધિવાળા મનુષ્યમાં પદવીધારક કયા છે? **તીર્થંકર, ચક્રવર્તી, વાસુદેવ, બળદેવ.**

(૧૦)

પ્ર. ૪ જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રના આધારે લખો.

(૧) નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. **(૭)**

૧. પુષ્કલાવતી વિજય પશ્ચિમ મહાવિદેહમાં છે. **ખોટું. પુષ્કલાવતી વિજય પૂર્વ મહાવિદેહમાં છે.**

૨. કુંડરિકના શરીરમાં મહારોગ ઉત્પન્ન થયા. **ખોટું. કુંડરિકના શરીરમાં દાહજવર ઉત્પન્ન થયો.**

૩. પુંડરિક રાજા અને કુંડરિક યુવરાજ બન્યા. **સાચું.**

૪. મહાપદ્મ અણગાર ૧૪ પૂર્વનું જ્ઞાન ભણ્યા. **સાચું.**

૫. કંડરિકનું શરીરમાં પિત્તજવરથી બળતરા થવા લાગી. **સાચું.**

૬. પુંડરિકે વેદનામાં આર્તધ્યાન ધર્યું. **ખોટું. પુંડરિકે વેદનામાં ધર્મધ્યાન ધર્યું.**

૭. પુંડરિકે પાંચ મહાવ્રતરૂપી ધર્મ અંગીકાર કર્યો. **ખોટું. પુંડરિકે ચાતુર્યામ ધર્મ અંગીકાર કર્યો.**

(૨) કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે? **(૩)**

૧. હા, ભોગનું પ્રયોજન છે. **કુંડરિક અણગાર પુંડરિકને કહે છે.**

૨. હું પુંડરિક રાજાની આજ્ઞા લઈને આવું છું. **કુંડરિક સ્થવિર ભગવંતોને કહે છે.**

૩. કંડરિક અણગાર ઉદાસ અવસ્થામાં બેઠા છે. **ધાવ માતા પુંડરિકને કહે છે..**

અથવા

પ્ર. ૪ પુષ્પિકા વર્ગ સૂત્રના આધારે જવાબ લખો.

(૧) ખાલી જગ્યા પૂરો.

૧. સુભદ્રા ...... હતી અને ...... બની ...... કરતી રહેતી હતી. **વંધ્યા, નિરુત્સાહી, આર્તધ્યાન**

૨. સુભદ્રા આર્યાને ...... આદિનો અંકુશ ન હોવાથી ...... માનતી હતી. **ગુરુણી, નિરંકુશ**

૩. સોમા આત્માને શુદ્ધ કરી ......–...... પૂર્વક ...... મૃત્યુના અવસરે મૃત્યુ પામશે.

આલોચના, પ્રતિક્રમણ, સમાધિભાવપૂર્વક

૪. સુભદ્રા ...... દેવલોકમાં ...... રૂપે .... માં ઉત્પન્ન થયા. **સૌધર્મ, બહુપુત્રિકા, ઉપપાત, દેવશય્યામાં**

૫. સોમા આર્યા ...... આર્યા પાસે ..... આદિ .... નો અભ્યાસ કરશે.

સુવ્રતા, સામાયિક, અગિયાર, અંગો

૬. તમને કેવળી પ્રરૂપિત ......, ... આદિ અનેક પ્રકારના ...... નો ઉપદેશ સંભળાવી શકીએ.

દાન, શીલ, ધર્મ

૭. હું જ્યારે સ્વતંત્ર હતી, ત્યારે આ બધા મારો ...... કરતા હતા. **આદર**

(૧૦)

પ્ર. ૫ (અ) અંતગડ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો. **(૫)**

૧. અતિમુક્તક કુમાર તત્ત્વજ્ઞાનથી કેવા હતા? **અજ્ઞાત**

૨. ગૌતમ સ્વામી ઈરિયા સમિતિ આદિ શેનાથી યુક્ત હતા? **બ્રહ્મચારી**

૩. અતિમુક્ત અણગાર કયા પર્વત પર સિદ્ધપદને પામ્યા? **વિપુલગિરિ**

૪. અતિમુક્ત કુમાર ગૌતમ સ્વામી સાથે કોની પાસે ગયા? **મહાવીર સ્વામી**

૫. ભગવાન મહાવીર કયા ઉદ્યાનમાં પધાર્યા? **શ્રીવન**

(આ) જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રના આધારે કૌંસમાં આપેલા આંકડા પ્રમાણે લખો. **(૫)**

૧. રસનેન્દ્રિયને સુખપ્રદ પદાર્થો કયા છે? (૩) **ગોળ, સાકર, ગુલકંદ**

૨. ઈન્દ્રિયના વિષયોનો ત્યાગ શું પ્રાપ્ત કરાવે છે? (૨) **સુખ, મોક્ષ**

૩. કાલિકદ્વીપમાં કેવા અશ્વો હતા? (૫) **કુશળ, વિનીત, ગુણવાન, સહનશીલ, ઉત્તમ**

(૧૫)

પ્ર.૬ ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના આધારે જવાબ લખો.

(૧) નીચેની ગાથાઓ પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. **(૧૨)**

૧. મિહિલાએ **ચેઈએ વચ્છે, સીયચ્છાએ મણોરમે । પત્તપુપ્ફફલોવેએ, બહૂણં બહુગુણે** સયા ॥

અર્થ : મિથિલા નગરી રૂપી ઉદ્યાનમાં એક સુંદર વૃક્ષ હતું; જે અતિ રમ્ય, પત્ર, પુષ્પ તથા ફળોથી યુક્ત અને સહુને શીતળ છાયા આપનારું તથા અનેક પક્ષીઓને આશ્રય દેનારું, બહુ ઉપકારી હતું.

૨. અહો **તે નિજ્જિઓ કોહો, અહો માણો પરાજિઓ । અહો નિરક્કિયા માયા, અહો લોભો વસી** કઓ ॥

અર્થ : અહો! આશ્ચર્ય! આનંદ છે કે આપે ક્રોધને ચજ્ઞા જીત્યો છે, અહો ! આપે માનનો પરાજય કર્યો. અહો! આપે માયાને નિષ્ક્રિય બનાવી છે. અહો ! આપે લોભને સંપૂર્ણ વશ કરી લીધો છે

૩. એચ **મટ્ઠં નિસામિત્તા, હેઉકારણચોઈઓ । તઓ નમી રાયરિસી, દેવિંદં ઈણ** મબ્બવી ॥

અર્થ : દેવેન્દ્રના આ પ્રશ્નને સાંભળીને તેના પ્રશ્ન પૂછવાની પાછળ રહેલા આશયથી પ્રેરિત થઈને નમિ

રાજર્ષિએ આ પ્રમાણે કહ્યું.

૪. જે કેઇ **પત્થિવા તુજ્ઝં, ન નમન્તિ નરાહિવા । વસે તે ઠાવઈત્તાણં, તઓ ગચ્છસિ** ખત્તિયા ॥

અર્થ : હે ક્ષત્રિય ! હે નરાધિપતિ ! કેટલાક રાજાઓ કે જે આપને નમ્યા નથી અર્થાત્ આજ્ઞામાં આવ્યા નથી તેને વશ કરીને પછી પ્રવ્રજ્યા ગ્રહણ કરજો.

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૩)**

૧. દોરી અને મૂઠ શેની છે? **ઈરિયા સમિતિરૂપ દોરી અને ધીરજરૂપી મૂઠ.**

૨. ભવભ્રમણથી કેવી રીતે છૂટાય છે? **બાહ્ય સંગ્રામથી દૂર થઈને અથવા કર્મ સંગ્રામથી મુક્ત થઈને.**

૩. લોભ વડે શું બને છે? **આ લોક અને પરલોક ભયરૂપ.**

(૧૦)

પ્ર. ૭ ભગવતી સૂત્રના આધારે મને ઓળખો.

૧. મારી પરિધિ ૧૫૨૭ લાખ ઝાઝેરી છે? **વારૂણી દ્વીપ**

૨. અમે સાતમા નં. ના દ્વીપ-સમુદ્ર છીએ? **ઈક્ષુ દ્વીપ, ઈક્ષુ સમુદ્ર**

૩. હું બધા દ્વીપ-સમુદ્રની ચારે બાજુ હોઉં છું. **પદ્મવરવેદિકા**

૪. મારા માલિક દેવ વેલભ છે. **યૂપ**

૫. લવણસમુદ્રમાં મારું ક્રીડાસ્થાન છે? **સુસ્થિત**

૬. મારા પાણીનો સ્વાદ દૂધ જેવો છે. **ક્ષીર સમુદ્ર**

૭. મારા પૂર્વ-પશ્ચિમ ચરમાંતરમાં ૬૧ લાખ યોજનનું અંતર છે. **પુષ્કર દ્વીપ**

૮. કળશના વચ્ચેના ભાગમાં અમારો સમાવેશ થાય છે. **પાણી અને વાયુ**

૯. મારા પ્રભાવથી લવણ સમુદ્ર પોતાની મર્યાદા લોપતો નથી. **પુણ્ય**

૧૦. હું જીવાભિગમ સૂત્રનો અધિકાર છુ. **દ્વીપસમુદ્ર**

(૧૦)

પ્ર. ૮ પન્નવણા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના બે શબ્દમાં પ્રમાણે લખો.

૧. રસનેન્દ્રિયનો સ્પર્શ કેવો છે? **કર્કશ, ભારે/મૃદુ, હલકા**

૨. ચક્ષુઈન્દ્રિયનું સંસ્થાન કોના જેવું છે? **મસૂરની દાળ, અતિમુક્તક પુષ્પ**

૩. કયા દંડકના જીવો આહારને જાણે છે, દેખે છે? **મનુષ્ય, વૈમાનિક**

૪. પ્ર પરથી શરૂ થતા દ્વારના નામ લખો. **પ્રદેશ, પ્રવિષ્ટ**

૫. સ્પર્શનેન્દ્રિય અને ઘ્રાણેન્દ્રિય જઘ, ઉપયોગકાળમાં કોણ વધારે? કેટલા? **સ્પર્શનેન્દ્રિય, વિશેષાધિક**

૬. બગાના ચક્ષુઈન્દ્રિય અને રસનેન્દ્રિયના વિષય લખો. **૨૯૫૪ ધનુષ, ૨૫૬ ધનુષ**

૭. મામણમુંડાને કઈ ઈન્દ્રિય હોય? **સ્પર્શનેન્દ્રિય, રસનેન્દ્રિય**

૮. જેને નાક હોય તેમાં કઈ ઈન્દ્રિય પ્રાપ્યકારી છે? **ઘ્રાણેન્દ્રિય, શ્રોત્રેન્દ્રિય**

૯. પૃથુત્વ કયા આંગુલથી છે? **આત્મ, ઉત્સેધ**

૧૦. પ્રજ્ઞાપના સૂત્રનું પદ અને ઉદ્દેશો લખો. **૧૫, ૧**

(૧૦)

પ્ર. ૯ (૧) માર્ગણાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (૮)

માર્ગણા	ના.	તિ.	મનુ.	દેવ	સમજૂતી	કુલ ભેદ
૧. ઔદારિક શુક્લલેશીમાં	0	૧૦	૩૦	0	૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચે.,+૧૫ કર્મભૂમિ એ ૨૦ ના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા	૪૦
૨. અધોલોક અભાષકમાં	૭	૩૫	૩	૨૫	૭ નરકના અપર્યા., ૪૮ માંથી ૧૩ વચનયોગીના ઘટયા તે ૩૫, ૩ ભેદ મનુષ્યના (સલીલાવતી આશ્રી), ૨૫ ભેદ ભવનપતિના અપર્યા.	૭૦
૩. પદ્મલેશી વચનયોગીમાં	0	૫	૧૫	૧૩	૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચે.ના પર્યાપ્તા, ૧૫ કર્મભૂમિના પર્યાપ્તા, ૩ થી ૫ દેવલોક, ૯ લોકાંતિક, ૨ જું કિલ્વિષી એ ૧૩ ના પર્યા.	૩૩
૪. શુક્લલેશી દેવતામાં	0	0	0	૪૪	૬ ઠા દેવલોકથી ૫ અનુત્તર વિમાન એ ૨૨ ના અપર્યા. અને પર્યા.	૪૪

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. (૨)

૧. જુગલિયાના અપર્યાપ્તા શા માટે અમર છે? **જુગલિયાનું જઘ. આયુષ્ય ૧ ક્રોડપૂર્વ ઝાઝેરું છે.**

૨. વચનયોગ કોનામાં હોય? એક શબ્દમાં લખો. **પર્યાપ્તામાં**

જય – જિનેન્દ્ર

❋ **PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.**

❋ **NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 2ND/3RD MONDAY AND TUESDAY.**

❋ **TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.**

❋ **FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.**